

УДК 619:579.62.57.083.13; 619:616.993.192

ЕПІЗООТОЛОГІЧНИЙ СТАН СУМСЬКОГО РЕГІОНУ ЩОДО ЛЕПТОСПІРОЗУ ТА БАБЕЗІОЗУ СОБАК І КОТІВ

О. М. Турченко, аспірант, Г. А. Зон, професор
olga.turchenko.vet@gmail.com

Сумський національний аграрний університет, м. Суми

Актуальність роботи обумовлена зростанням кількості хворих на бабезіоз та лептоспіроз собак і меншою мірою котів у місті Суми та Сумській області та доволі частим асоційованим перебігом цих хвороб. Проблема має як епізотологічне, так і епідеміологічне значення. Наші ретроспективні дослідження з цього питання свідчать про тяжкий перебіг цих захворювань за їх асоційованого перебігу, що часто, попри терапевтичні заходи, закінчуються летально.

Метою досліджень було встановлення ступеня розповсюдженості лептоспірозу та бабезіозу собак і котів у м. Суми та в Сумському регіоні, вивчення етіологічного спектру збудників, породної, вікової і статеві схильності тварин до цих хвороб, особливостей клінічних проявів за їх асоційованого перебігу.

Попереднє обстеження встановило, що Сумська область є стаціонарно неблагополучною щодо лептоспірозу та бабезіозу собак і бабезіозу котів. Важливо, що протягом принаймні останніх двох століть роль основного збудника жовтяничної форми хвороби у собак відігравав серовар *Leptospira icterohaemorrhagiae*, а безжовтушного лептоспірозу — серовар *Leptospira canicola*. Але у зв'язку з тим, що в наш час відбувається інтенсивне переміщення собак не тільки по території окремих держав, але й за їхні межі, зростає ризик поширення патогенних для собак сероварів лептоспір в тих географічних районах, де вони раніше не зустрічалися. Зараз з метою специфічної профілактики лептоспірозу собак використовуються вакцини, склад яких не повністю відображає етіологічну структуру лептоспірозу цього виду тварин у конкретній місцевості. Так, у найпоширеніших на українському ринку вакцинах використовуються компоненти *L. canicola*, *L. icterohaemorrhagiae*, *L. grippotyphosa*, *L. pomona*. Проте нашими дослідженнями було встановлено, що в собак Сумщини реєструються також сероваріанти *L. sejroe*, *L. bratislava* та *L. hebdomadis*. Захворювання котів на лептоспіроз в Сумському регіоні реєструється рідше, ніж у собак, а частота захворювань котів на бабезіоз невинно зростає. Основним збудником бабезіозу собак на Сумщині є *Babesia canis* та *Babesia gibsoni*, котів — *Babesia felis*.

Дуже важливою є вірогідна та точна диференціація лептоспірозу від бабезіозу з використанням не тільки клінічних досліджень, а й гематологічних, серологічних, молекулярно-генетичних, оскільки клінічна картина перебігу цих захворювань є дуже подібною. Ці асоційовані захворювання часто перебігають в субклінічній або хронічній формах, що ускладнює їх виявлення. За нашими спостереженнями, за асоційованого перебігу тварини важче хворіють і частіше гинуть. Оскільки тварини, що одужали, можуть надалі залишатися носіями збудників, важливо намагатися досягти повної елімінації останніх з організму.

З огляду на вищевказане, постає питання щодо важливості дослідження розповсюдження лептоспірозу та бабезіозу собак і котів у Сумській області, їх етіологічної структури, розробки ефективних та безпечних схем етіотропної, симптоматичної, патогенетичної терапії з метою оптимізації боротьби з цими зооантропонозами, особливо за їх асоційованого перебігу, та їх профілактики.